

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/77/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5814205486
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5814205486.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Františka Potockého a členiek senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Q. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov - matky: R. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX/ X, V., a otca: E. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. J. XXX, zastúpeného splnomocneným zástupcom JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom so sídlom L. XXX/XX, V., o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 5P/13/2014-196 zo dňa 22. septembra 2015, taktó

rozhodol:

rozsudok okresného súdu mení tak, že schvaľuje rodičovskú dohodu v nasledovnom znení: Otec E. H., nar. XX.XX.XXXX, sa zaväzuje prispievať na výživu mal. Q. H., nar. XX.XX.XXXX, sumou 120,00 eur mesačne, vždy do každého 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky dieťaťa počnúc od 01.08.2014.

Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 7P/96/2012-283 zo dňa 12.02.2014 v časti o určenie výživného na mal. Q. H., nar. XX.XX.XXXX.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Námestovo rozsudkom č. k. 5P/13/2014-196 zo dňa 22.09.2015 zmenil rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 7P/96/2012-283 zo dňa 12.02.2014 v časti určenia výživného na mal. Q. H., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je povinný prispievať na jej výživu sumou 150,- eur mesačne, vždy do každého 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej, počnúc od 01.08.2014. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že návrhom podaným dňa 14.08.2014 sa otec mal. Q. H. domáhal zníženia vyživovacej povinnosti voči maloletej na sumu 80,- eur mesačne, počnúc dňom 25.06.2014.

Súd o návrhu rozhodol rozsudkom č. k. 5P/13/2014-137 zo dňa 17.02.2015, ktorým určil otcovi povinnosť prispievať zníženým výživným v sume 100,- eur mesačne od 01.08.2014, vždy do každého 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej, počnúc od 01.08.2014. Na základe odvolania matky a otca bol tento rozsudok odvolacím súdom zrušený a vrátený na ďalšie konanie.

Okresný súd vo veci opätovne vykonal dokazovanie a rozhodol.

Vychádzajúc z ust. § 62 ods. 1 až 5, § 65 ods. 1 až 3, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“) a zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že návrh otca je čiastočne dôvodný. V čase posledného rozhodovania o výživnom na maloletú (rozsudkom Okresného súdu Námestovo č. k. 7P/96/2012-283 zo dňa 12.02.2014, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej sa otec zaviazal prispievať na výživu mal.

Q. sumou 200,- eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej počnúc od 01.01.2014) otec pracoval ako vodič medzinárodnej nákladnej kamiónovej dopravy v spoločnosti Pythia, s. r. o., Oravská Polhora, s dohodnutou mesačnou mzdou 352,- eur mesačne, ku ktorej poberal tzv. diéty (náhradu stravného) 42,50 eur až 48,- eur/deň v súvislosti s miestom výkonu práce v zahraničí. V súčasnosti otec pracuje na území Slovenskej republiky, v spoločnosti MBM-INVEST, Námestovo, na pozícii vodiča, automechanika, nevykonáva pracovné cesty do zahraničia a ani mimo regiónu Orava. Jeho mzda brutto predstavuje 422,40 eur, ku ktorej sú mu vyplácané cestovné náklady (za obdobie od 06/2014 do 07/2015 spolu 1.051,40 eur, mesačne od 60,- eur do 100,- eur mesačne). Otcovi nie sú poskytované náhrady vo forme diét, ktoré podľa názoru súdu tvorili výraznú položku príjmu otca v čase uzatvorenia dohody, na základe ktorej sa otec zaviazal prispievať na maloletú Q. sumou 200,- eur mesačne.

Na základe uvedeného súd uzavrel, že došlo k poklesu príjmu otca. Súd ďalej vyhodnocoval, či sa otec dobrovoľne nevzdal výhodnejšie zamestnania, v ktorom dosahoval vyšší príjem. Túto skutočnosť otec odôvodňoval založením novej rodiny a tým, že u maloletej V. sa začali prejavovať zdravotné komplikácie, v súvislosti s čím začali absolvovať viaceré vyšetrenia. Uvedené mohlo byť nosným dôvodom, ktorý otcovi v záujme stabilizácie rodinného prostredia a starostlivosti o dieťa dovoľoval zmeniť prácu, ktorej výkon nebol viazaný na pobyt mimo územia Slovenskej republiky, resp. s vyslaním miesta jeho výkonu do zahraničia. Vychádzajúc z toho, že každému narodenému dieťaťu sa má poskytnúť rovnaká starostlivosť, je súd názoru, že otec sa bezdôvodne nevzdal výhodnejšie zamestnania.

Pokiaľ ide o ďalšie z kritérií možností a schopností otca, bolo zistené, že otec spláca úver na bývanie splátkami vo výške 237,07 eur mesačne, prispieva na výživu mal. Q. 100,- eur mesačne a v súvislosti s bývaním majú dosiaľ predpísanú platbu 140,- eur. Ostatné výdavky na zabezpečenie základných životných potrieb sú na bežnej úrovni rodiny s jedným maloletým dieťaťom - strava, hygiena, ošatenie, telefón 20,- eur. Na výdavkoch sa podieľa spoločne s priateľkou, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, a ktorej príjem pozostáva z rodičovského príspevku. Súd nezistil, že by niektorý z účastníkov konania vynakladal nadštandardné výdavky na tieto spoločenské aktivity.

Porovnajúc majetkové pomery na strane oboch rodičov, bol súd názoru, že tieto sú na rovnakej úrovni. Matka vyporiadaním BSM síce nezískala nehnuteľný majetok ale finančné prostriedky bez ich zaťaženia záväzkami, naopak otec získal nehnuteľný majetok a tiež záväzky (úver). Obaja rodičia po rozvoze manželstva riešili otázku bývania. Otec získal do vlastníctva byt zaťažený úverom na bývanie 54.800,- eur, na ktorom sa ale podieľa spolu so svojou priateľkou ako dlžníčkou. Naproti tomu matka získala bývanie v byte, ktorý nadobudol do výlučného vlastníctva jej súčasný priateľ, a ktorého financovanie zabezpečili jeho rodičia.

Otec maloletej má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči mal. V., matka voči mal. R. a mal. E., ku ktorému v súčasnosti otcovstvo určené nebolo. Matkin príjem pozostáva z rodičovského príspevku vo výške 203,20 eur, obdobne ako priateľky otca. Príjem otca sa pohybuje na hranici od 500,- eur do 550,- eur a príjem priateľa matky od 550,- eur do 650,- eur. Matka okrem výdavkov na zabezpečenie základných životných potrieb pre rodinu a tri deti platí 100,- eur navrhovateľovi (titulom už uhradeného výživného na mal. E. do zapretia otcovstva navrhovateľa).

Pokiaľ ide o odôvodnené potreby mal. dieťaťa, súd zistil, že mal. Q. má naďalej problémy s chrupom, v dôsledku čoho absolvovala viaceré dentálne zákroky/vyšetrenia, za ktoré vynaložila matka sumu do 300,- eur. Okrem toho maloletá každého štvrťroka navštevuje nefrologickú ambulanciu, v súvislosti s čím užíva predpísané lieky (Zinat) a má doporučené sedacie kúpele a podpornú liečbu (vitamíny). Záujmy mal. Q. sú na bežnej úrovni. Mal. Q. nastúpila na druhý stupeň základnej školy (6. ročník), teda do veku jej prudkého vývoja, čo predpokladá nárast jej odôvodnených potrieb (nielen v súvislosti so stravou, ale aj hygienou dospelávajúceho dieťaťa a v neposlednom rade aj ošatenia v súvislosti s neustále sa meniacou veľkosťou oblečenia a tiež výberom už ustálených aktivít/záujmov). Zhrnúc všetky odôvodnené potreby maloletej (zdravotný stav, vek, škola) a schopnosti a možnosti oboch rodičov bol súd názoru, že v súčasnosti je dôvodným výživné 150,- eur, a preto návrh otca vo zvyšnej časti zamietol. Zníženie výživného súd určil od 01.08.2014, t.j. od obdobia kedy už na strane otca nastala zmena pomerov.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Proti tomuto rozsudku podal otec maloletej prostredníctvom splnomocneného zástupcu odvolanie, ktorým sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku spočívajúcej v uložení povinnosti prispievať na

výživu maloletej sumou 100,- eur mesačne, počnúc od 01.08.2014, alternatívne zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia vecí súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Uviedol, že Sumu výživného určenú súdom považuje za neprímerane vysokú, najmä s prihliadnutím na jeho príjem a nevyhnutné výdavky na mal. Q.. Z vyjadrenia matky na pojednávaní vyplýva, že nevyhnutné mesačné výdavky na Q. sú v sume cca 130,- eur mesačne a teda výživné, ktoré poskytuje v sume 100,- eur mesačne pokrýva viac ako 70 % týchto výdavkov.

Nie je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať príjem v takej výške, aby bol schopný platiť výživné v sume 150,- eur mesačne a zároveň zabezpečoval výživu mal. V. a základné potreby v terajšej rodine, ktorú má. Zbral si úver na bývanie, ktorého výška mesačnej splátky je 237,07 eur. Jeho družka sa z dôvodu zlej finančnej situácie snažila zamestnať na 4 hodiny denne v obchodoch, avšak neúspešne. Ich príjem (jeho mzda, rodičovský príspevok, rodinné prídavky a daňový bonus) je vo výške cca 780,- eur, ich mesačné výdavky 787,- eur. Nesúhlasil s tvrdením súdu, že majetkové pomery na strane oboch rodičov sú na rovnakej úrovni.

Matka maloletej vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že s odvolaním nesúhlasí.

Výživné vo výške 100,- eur mesačne nepovažuje za primerané veku a potrebám mal. Q., a toto nekorešponduje ani so schopnosťami a možnosťami na strane otca maloletej.

Ďalej uviedla, že po vyhlásení rozhodnutia vo veci samej otec uznal, že výživné v ním navrhovanej výške je nízke, preto medzi nimi došlo k dohode v tom smere, že obaja súhlasia s tým, aby otec mal. Q. prispieval na jej výživu sumou 120,- eur mesačne, počnúc od 01.08.2014. Otec maloletej zároveň prisľúbil, že sa hodlá dobrovoľne finančne podieľať na zvýšených výdavkoch na dcéru a zároveň si ju bude častejšie brávať na návštevy.

S poukazom na uvedené navrhla, aby odvolací súd v rámci odvolacieho konania zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu a schválil rodičovskú dohodu, ktorou sa otec zaviazal prispievať na výživu mal. Q. sumou 120,- eur mesačne, vždy do každého 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej počnúc od 01.08.2014 s tým, že zameškané výživné za obdobie od 01.08.2014 do 22.09.2015 v celkovej výške 260,- eur sa otcovi povoľuje splácať k rukám matky maloletej v sumách po 30,- eur mesačne, splatných spolu s bežným výživným, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky riadne a včas.

Otec maloletej následne podaním zo dňa 23.10.2015 doplnil svoje odvolanie a uviedol, že po podaní odvolania sa s matkou maloletej dohodli tak, že sa zaviazal prispievať na výživu mal. Q. sumou 120,- eur mesačne, vždy do každého 25. dňa v mesiaci počnúc od 01.08.2014, pričom zameškané výživné za obdobie od 01.08.2014 do 22.09.2015 v celkovej výške 260,- eur sa mu povoľuje splácať v sumách po 30,- eur mesačne, splatných spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a schválil rodičovskú dohodu. Otec maloletej ako prílohu doplnenia odvolania predložil originál rodičovskej dohody uzavretej medzi rodičmi mal. Q. v nasledovnom znení:

„I. Navrhovateľ/otec sa zaväzuje prispievať na výživu mal. Q. sumou 120,- eur mesačne, vždy do každého 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej počnúc od 01.08.2014.

II. Zameškané výživné sa z obdobia od 01.08.2014 do 22.09.2015 v celkovej výške 260,- eur sa otcovi povoľuje splácať k rukám matky maloletej v sumách po 30,- eur mesačne, splatných spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej riadne a včas.“

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že so znížením výživného nesúhlasí, nakoľko toto nie je v záujme mal. dieťaťa. Po doručení vyjadrenia matky maloletej, doplnenia odvolania otca maloletej a rodičovskej dohody, kolízny opatrovník na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že súhlasí s rodičovskou dohodou uzavretou medzi rodičmi maloletej a doporučil odvolaciemu súdu, aby uzavretú rodičovskú dohodu schválil.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vymedzenom v ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p., za použitia § 156 ods. 3 O. s. p.) podľa § 220 O. s. p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 3 zákona o rodine rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Právoplatné rozhodnutie o výživnom možno zmeniť len keď dôjde k zmene pomerov, a to či už na strane výživou oprávneného alebo výživou povinného, prípadne na oboch stranách. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane výživou povinného či oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine. Vzhľadom na skutočnosť, že pri zmene rozhodnutia v súvislosti so zmenou pomerov ide o výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, vyžaduje sa, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru, a teda ak sa táto zmena závažnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných pomerov, ktoré nastali, s pomermi, z ktorých súd vychádzal pri určení vyživovacej povinnosti.

Pokiaľ ide o zmenu pomerov, prvostupňový súd, porovnávajúc okolnosti, ktoré tu boli v čase posledného rozhodnutia o výživnom s okolnosťami v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia, dospel k správne mu záveru, že došlo k takej zmene pomerov (zmena zamestnania otca maloletej a v dôsledku toho zníženie jeho príjmu), ktorá odôvodňuje určenie nižšieho výživného. Odvolací súd sa so záverom súdu prvého stupňa v tomto smere stotožňuje. Je zrejme, že otec maloletej zmenil zamestnanie, pričom došlo k poklesu jeho príjmu, predovšetkým z dôvodu, že v súčasnosti mu už nie sú vyplácané diéty prináležiace mu pri zahraničných cestách. Otec maloletej je zamestnaný u zamestnávateľa MBM-INVEST, s. r. o., Námestovo s mesačným príjmom 422,40 eur v hrubom. Okrem mzdy je mu vyplácaná náhrada cestovného v rozsahu od 60,- eur až 100,- eur mesačne. Okrem mal. Q. má vyživovaciu povinnosť voči mal. V., s ktorej matkou žije v spoločnej domácnosti. Okrem bežných výdavkov hradí otec maloletej úver, ktorý si zobral za účelom zabezpečenia bývania vo výške 54.800,- eur (spolu so svojou priateľkou), pričom mesačná splátka predstavuje sumu 237,07 eur.

Matka maloletej je na rodičovskej dovolenke, jej príjmom je rodičovský príspevok vo výške 203,20 eur a prídavky na tri deti vo výške 70,56 eur. Okrem mal. Q. má vyživovaciu povinnosť voči mal. E. H., nar. XX.XX.XXXX, voči ktorému si plní vyživovaciu povinnosť sama a mal. R. B., nar. XX.XX.XXXX, s ktorého otcom žije v spoločnej domácnosti.

Pokiaľ ide o majetkové pomery účastníkov konania, odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, dospel k záveru, že tieto sú približne rovnaké. I keď otec maloletej (spolu s partnerkou) musí splácať úver vo výške 237,07 eur mesačne, nemožno opomenúť, že matka maloletej mu každý mesiac uhradza sumu 100,- eur predstavujúcu splátku záväzku vo výške 2.255,- eur, na základe uznesenia Okresného súdu Námestovo č. k. 10C/21/2013-32 zo dňa 23.04.2015. Matka maloletej má pritom ďalšie dve vyživovacie povinnosti (otec len jednu), pričom vyživovaciu povinnosť voči synovi E. si musí plniť sama, keďže otcovstvo k maloletému zatiaľ určené nebolo.

Vychádzajúc z uvedených skutočností, s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletej (ktorá je žiačkou na druhom stupni základnej školy, má zdravotné problémy, s čím súvisia zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť) a majetkové pomery oboch rodičov, odvolací súd vyhovel návrhu rodičov maloletej a schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej sa otec zaviazal plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletej vo výške 120,- eur mesačne, počnúc dňom 01.08.2014. Odvolací súd mal zato, že rodičovská dohoda uzatvorená medzi účastníkmi konania v písomnej forme dňa 23.10.2015, je v záujme mal. Q., čo svojim vyjadrením napokon podporil aj kolízny opatrovník, ktorý odporučil uzavretú

rodičovskú dohodu schváliť. Uvedená rodičovská dohoda pritom poskytuje dostatočný priestor aj pre dobrovoľné plnenie si vyživovacej povinnosti otcom maloletej nad tento rámec, či už darčekom, zakúpením potrebných vecí, prípadne častejším trávením spoločného času s maloletou. S prihliadnutím na uvedené, akceptujúc dohodu rodičov maloletej, ktorá nie je v rozpore so záujmom maloletej, odvolací súd postupom podľa § 220 O. s. p. zmenil napadnutý rozsudok okresného súdu a schválil rodičovskú dohodu v znení uvedenom vo výrokovej časti rozsudku. Týmto rozsudkom zároveň došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 7P/96/2012-283 zo dňa 12.02.2014 v časti o určení výživného na mal. Q..

Pokiaľ súčasťou rodičovskej dohody bolo i zameškané výživné za obdobie od 01.08.2014 do 22.09.2015 (t. j. do rozhodnutia súdu prvého stupňa), odvolací súd nevidel dôvod pre obsiahnutie uvedeného výroku v schválenej rodičovskej dohode. Ako už konštatoval vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí v tejto veci č. k. 8CoP/35/2015-159 zo dňa 29.06.2015, v súvislosti so znížením výživného nie je potrebné rozhodnúť o zameškanom výživnom, keďže do nového rozhodnutia súdu (ktoré je predbežne vykonateľným) je otec povinný platiť výživné v zmysle posledného právoplatného rozhodnutia, a teda v prípade rozhodnutia o zameškanom výživnom by išlo o duplicitný exekučný titul.

Postupom podľa § 224 ods. 1, 2, § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. odvolací súd zároveň nanovo rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko v prejednávannej veci išlo o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktoré možno začať i bez návrhu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím súdom hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.